

Gassbøðil skal tryggja Saddam Hussein valdið

Enn er torført at fáa nágreinligar og eftirfarandi upplýsingar um, hvat fer fram í fleiri irakiskum býum, har fólkíð hefur staðið fyrri uppreistri móti stýrinum hjá Saddam Hussein.

Tey seinastu tíðindini vilja vera við, at serdeildirnar hjá tí irakiska einaræðisharranum nú aftur hava fingið tamarhald á víðurskiftunum. Við stríðsvognum og tungum vápunum hava tær mest trúgvu og bestu herdeildirnar hjá Saddam Hussein bart alla mótstöðu niður við harðari hond. Børn, kvinnur og menn verða skotin á gøtuni og líkinu skulu liggja har sum ein ávaring um, hvat kann henda øðrum, um uppreisturin heldur fram.

Einastu keldurnar til hesi tíðindi eru irakar, sum eru flýðdir úr Basra til Kuwait. Teir siga, at í býnum er framt sett blóðbað og at deildirnar hjá Saddam Hussein nú aftur hava tikið valdið.

Eins tíðindi eru úr øðrum býum í Suðurirak, har fólkíð hefur gjørt uppreistur. Ein iraki, sum kom til Kuwait í gjár, greiddi vesturlendskum tíðindamonnum frá, at uppreistrarmenninir eru ó illa skipaðir og mangla vápn og heilivág. Teir hava ongan møguleika

móti teimum vælvandu og alvápnadu hermonnum hjá Saddam Hussein.

Ein iraki hevði við sær eini boð frá uppreistrarmonnum í Basra. Á einum pappirslepa vórðu teir sameindu bidnir um at koma fólkinum til hjálpar, tí tað manglaði vápn og heilivág.

Drap 5000 kurdar

Fyri at tryggja sær tað fulla valdið í aftur landinum, hevur Saddam Hussein koyrt innanríkisráðharran frá og sett ein av sínum mest trúgvu og harðrendu monnum í sessin. Tað er eiturgass-bøðil-in Ali Hassan al-Magid, sum ikki minst kurdar kenna. Tað var hann, sum gassaði 5000 kurdar í bygdini Halabja fyrri nøkrum árum síðani, og tað var eisini hann, sum varð settur til at stýra Kuwait, tá landið varð innlimað í Kuwait.

Hesum trúgva og harðrenda systkinabarninum hevur Saddam Hussein brúk fyrri júst nú.

Gitingar eru longu frammí um, at hann fer ikki at drála við at brúka eiturgass enn einaferð og tað eisini móti kurdum. Júst kurdarnir siga seg hava tikið fleiri av býunum í norðara parti av Irak og mótstöðan móti Saddam Hussein veksur í hes-

um ókinum. Spurningurin er bara, nær og hvussu Saddam Hussein og eiturgass-bøðil hansara fara í mótálop. Higartil hevur Saddam Hussein lagt seg eftir at berjast niður shiamuslimsku mótstöðuna í Suðurirak og tá hetta er gjørt, kann hann brúka allar sínar kreftir móti kurdunum.

Tað eru fáar viðmerkingar í umheiminum til tað, sum nú hendir í Irak. Amerikanar eru rættiliga tigandi, men hava vist á, at teir fara ikki at leggja seg út í innanhýsis víðurskifti í Irak.

Dilemma

Men tað er greitt, at amerikanarar og teir sameindu eru í einum dilemma. Tí ein orsøkin til at teir góvust við krígnum og lótu Saddam Hussein varðveita nakrar av bestu herdeildum sínum, var júst tann, at USA og sameindu tess vónaðu, at onkur av herovastunum fór at brúka herdeildirnar móti Saddam Hussein sjálvum og seta hann frá. Nú visir tað seg, at Saddam Hussein hevur verið førur fyrri at brúka hesar herdeildir til at knúsa alla mótstöðu og harvið eisini fáa teir mongu irakar, sum vóru í hansara parti, men vóru farnir at ivast í honum, nú hava fingið annað at

hugsu um: nú snýr tað seg bráðliga aftur um, sum so ofta fyrr: at øll mótstöða móti stýrinum skal berjast niður og Saddam Hussein varðveita valdið, kosta hvat tað kosta vil.

Eyggleiðar eru rættiliga orkymlaðir av stöðuni í Irak og manglandi amerikonsku stöðutakanini til hendingarnar. Summir teirra halda, at Iran hevur ein finger við í spælinum og stuðlar shiamusliminum í Irak móti Saddam Hussein og at USA veit av hesum, men hevur valt at lata sum einki. Aðrir eyggleiðar halda, at USA í veruleikanum ynskir, at Saddam Hussein skal sita við valdið, men at hann ikki skal vera nokur hernaðarlig hóttað móti grannunum.

Hvussu er og ikki — so er fólkíð í Irak taparin í øllum hesum stríðnum, ósek børn eru tey størstu offrin í hesum næstan endaleysa blóðbaði.

Mong ynskja Saddam Hussein har piparið grøt, men við miðvist at hava gjørt av við alla mótstöðu og andstöðu í landinum í meira enn 20 ár — hevur Saddam Hussein eisini beint fyrri møguleikanum, at onkur annar kann taka valdið og megna at halda landinum saman. Tvínnir eru kostirnir — hvørgin er mjúkur.

ferð í søgu tess er farið út á altjóða lánmarknaðin at læna pengar.

Taka vit so Europa, so er týska lokomotívið so tyngt av uppgávum í Týsklandi og eystanfyri, at tað er ein spurningur, hvat Týskland kann lata til endurbyggingina. Týska sameiningin fer at kosta nógv meira enn mett og týskarar hava so eisini bundið seg til at lata russarum stórar peninga-upphæddir aftur fyrri at teir flyta sínar hermenn úr Eysturtýsklandi.

So er tað Japan. Har visir tað seg, at japanarar hava innanhýsis trupuleikar at dragast við og teir hava ikki vist tann stóra viljan ella áhugan fyrri at vera við til at byggja upp aftur tað, sum er oyðilagt av krígnum. Tað var eisini sera torført hjá USA at fáa Japan til at jætta peningahjálp til kríggj, hóast Japan er tað landið, sum fær mestu oljuna júst úr Flógvunum.

Emirurin av Kuwait gjørt deyðslista yvir andstöðufólk

Ein týðandi banka-maður í Kuwait hevur lopið hvøkk á vesturheimin og serliga tey londini, sum lótu mong mannalív og pengar fyrri at fria landið úr hondunum á Saddam Hussein. Hann sigur, at ovasti leiðarin í Kuwait, emirurin Jaber Ahmed al-Sabah hevur ein «deyðs-lista» við nevnum á limunum í demokratisku andstöðuni í landinum.

— Vit hava haldgjøð prógv, sum visa, at fleiri í familjuni hjá emirinum eru í ferð við at tilrættaleggja morðatsóknir í Kuwait. Vit hava eisini frætt, at tað í fleiri arabiskum londum eru stovnaðar serstakar kuwaitiskar hernaðareindir og avtala er gjord við leigudrápsmenn. Endamálið er at tryggja emirinum og hansara familju fult vald í Kuwait, sigur stjórni í The Gulf Bank of Kuwait, Abdul Aziz Sultan í eini samrøðu við eina amerikanska sjónvarpsstöð.

Bankin er næststørstur og stjórni sigur, at Sabah-familjan longu nú hevur sett 3000 mans at arbeiða við uppgávu.

Orsøkin til at banka-stjórni steig fram í sjónvarpinum og segði hetta, var fyrri at royna at forða fyrri politiskum valdsgerðum í landi sínum.

Ein framstandandi limur av andstöðuni í Kuwait, Hamid Yooan, varð í síðstu viku álvarsliga særður av skotum. Ókendir menn vóru komnir inn í hús hansara og hevdu skotið eftir honum.

Sendimaðurin hjá Kuwait í USA, Saud Nasir al-Sabah, hevur vist aftur tíðindunum og sigur, at hetta einans er ein roynd at skapa ótrýgg víðurskifti í landinum aftur. Emirurin av Kuwait, sum enn er staddur í Saudi Arabia av trygðarorðum, lýsti beint

eftir frigerðina av Kuwait landið í undantaksstöðu í triggjar mánaðir.

Eyggleiðar eru farnir at ivast í, hvørjar ætlanir emirurin í veruleikanum hevur, tá hann fer heimaftur. Teir halda tað vera løgíð, at hann enn ikki er farin heimaftur, tí trygðin átti at verið í lagi nú. Tá bretska forsætisráðharrin torir at vitja Kuwait, so átti emirurin tað eisini, verður sagt.

Emirurin hevur annars lovað, at tað skulu halda demokratisk vald í Kuwait innan eitt ár, men tað eru nógvir eyggleiðarar, sum ivast í álvaranum í hesum. Nøkur ár herfyri var demokrati í Kuwait, men tað tók emirurin av aftur og hevur hansara familja so gott sum verið einaráðandi í landinum nú í eina tíð.

Baker skal á ferð síni í Miðeystri eisini vitja í Kuwait og Saudi Arabia, har hann m.a. fer at hitta emirin av Kuwait. Eyggleiðar eru spentir at vita, hvat emirurin hevur at siga Baker um framtíðina hjá Kuwait og annars hvat Baker fer at seta fram av ynskjum afturfyrri hjálpin.

Annars er endurbyggingin av Kuwait longu byrjað. Og her eru tað serliga amerikanskar fyritekur, sum hava fingið sáttmálur, men eisini bretskar og franskar hava fingið nógv arbeiði í Kuwait, nú tað skal byggjast upp aftur. Talan er serliga um arbeiði til byggiðnaðin, og her hava amerikanskar fyritekur, sum hava bygt nógv í Kuwait, tær gomlu tekningarar klárar. Roknað verður við at Kuwait fer at fáa biliga arbeiðsmegi úr Asia til endurbyggingina av landinum, sum fer at kosta millum 100 og 150 mia. dollarar.

Keldur í altjóða banka-verðini siga, at tað orsakað av krígnum og oyðleggingunum og endurbyggingini fer at vera mangul uppá pengar á heimsmarknaðinum. Allur tann uppsparði peningurin er brúktur. Tað er ikki nógv mikið av peningi til at

nøka eftirspurningin og tí er væntandi at tað fer at kosta meira at læna pengar, t.v.s. at rentan fer upp.

Hetta fer at hava við sær, at tey ríku londini verða eitt sindur minni rík og tye fátæku verða ein stóran part fátækari.

Borgarakriggj í Irak, men:

Saddam Hussein við at vinna valdið aftur

Tað fer at kosta so nógvan pening at byggja upp aftur alt tað, sum er oyðilagt bara í Kuwait og Irak, at ein Marshall-ætlan av tí slag, sum varð gjord eftir seinna heimsbardaga, hevði munað alt ov lítið.

Tolini yvir skaðarnar visa, at tað fer at kosta 250 milliardir dollarar at endurbyggja Kuwait og Irak eftir kríggj. Hetta er næstan 3-4 ferðir so nógv, sum varð brúkt til alla Marshall-ætlanina eftir 2. heimskríggj. Hon ljóðaði uppá tilsamans 70 mia. dollarar.

Nú er so spurningurin, hvør skal gjalda fyrri hesa endurbygging av londun-

um. Irak hevur í prinsippinum sagt seg vilja gjalda fyrri tær oyðleggingar, sum landið hevur verið atvoldin til, serliga í Kuwait. Men spurningurin er nær Irak í heila tikið verður fært fyrri at gjalda nakad sum helst, tí Irak liggur sum er í skeljasori.

Kuwait, sum hevur verið eitt ríkt oljuland, fer at gjalda tað, ið landið er fært fyrri, men so leingi allar landsins oljukeldur standa í ljósum loga og landið einki oyra forvinnur tann vegin, verður ringt hjá kuwaitarum at seta seg fyrri allari endurbyggingini. Annars skal sigast, at Kuwait í dag

vinnur nógvan pening av teimum iløgum, sum landið hevur gjørt í útlandinum. Men av hesum pengum hevur landið eisini lovað USA at fígga ein part av útreiðslunum til kríggj.

Men talan er um so stórar upphæddir, ið skulu til fyrri at endurbyggja londini, at her verða heimsins ríkastu lond at vera við. USA hevur í dag heimsins størstu uttanlandsskuld, so tað er ein spurningur, hvussu nógv amerikanarar kunnu leggja út.

Saudi Arabia, sum hevur verið eitt av ríkastu londum, er so illa fyrri av krígnum, at tað fyrri fyrstu